

Fakta om vanliga träd i Sverige

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Visste du att det finns cirka 80 miljoner träd i Sverige och att gran och tall är de vanligaste? I denna bok får vi lära oss om flera olika sorters träd, till exempel asp, björk, rönn och sälg. Vi får lära oss intressanta fakta om träden och om varför träd är livsviktiga.

LGR22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer. (SV åk 4–6)
- Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt. (SV åk 4–6)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel grafiska modeller. (SV åk 4–6)
- Hur djur, växter och svampar kan identifieras och grupperas på ett systematiskt sätt, samt namn på några vanligt förekommande arter. (Bi åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Förmåga att använda biologi för att granska information, kommunicera och ta ställning i frågor som rör miljö och hälsa.

LGRA22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Gemensam och enskild läsning. Sambandet mellan ljud och bokstav. Strategier för att avkoda, förstå och tolka ord, begrepp och texter. (SV åk 4–6)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel bilder och grafiska modeller. (SV åk 4–6)
- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt och ställa frågor. (SV åk 4–6)
- Hur djur, växter och svampar kan identifieras och grupperas på ett systematiskt sätt, samt namn på några vanligt förekommande arter. (Bi åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och reflektera över skönlitteratur och andra texter.
- Förmåga att använda biologi för att granska information, kommunicera och ta ställning i frågor som rör miljö och hälsa.

SPRINGDIKTAMEN

Här nedan är ett utdrag ur boken *Fakta om vanliga träd i Sverige*. Skriv ut texten och sätt upp den på en dörr eller vägg utanför klassrummet. Dela sedan in eleverna i par eller smågrupper, beroende på hur många de är.

Elevernas uppgift är att under begränsad tid springa ut ur klassrummet, läsa texten och memorera den. Sedan ska de springa in i klassrummet och försöka återge texten för eleven/eleverna i sin grupp som ska försöka skriva ner den korrekta texten. Endast en gruppmedlem i taget får springa ut.

När tiden är ute går ni igenom allas texter och ser vilken grupp som har flest korrekta meningar. Det är meningsbyggnaden som är viktig här, inte stavningen. Övningen tränar läsning, minnet, samarbete och fokusering.

Träden har i tusentals år använts till att elda med,
och till att bygga hus och annat som vi människor behöver.

Insekter och andra djur är beroende av träden,
där de hittar mat och en boplats.

Träden är också viktiga för miljön.

De hjälper till att suga upp vattnet
vid regn och översvämningar.

De lagrar även koldioxid.

SORTERA SANT ELLER FALSKT

1. Dela in eleverna i par eller smågrupper. Dela ut ett rött och ett grönt papper till varje par/grupp.
2. Skriv påståendena nedan (eller andra påståenden, ca 10 stycken) på ett papper med stort avstånd mellan raderna och kopiera upp till varje grupp.
3. Låt eleverna klippa ut påståendena, diskutera samt lägga vart och ett påstående på det gröna pappret om påståendet är sant och på det röda papperet om påståendet är falskt.
4. Avsluta övningen med en gemensam diskussion.
 - Träd producerar koldioxid.
 - Granen behåller sina barr året om.
 - Eken kan bli cirka 400 år gammal.
 - Av gran kan man göra papper.
 - Det finns en sjukdom som heter almsjukan.
 - Röta innebär att en del av trädet förstörs.
 - Björkens stam är svart med vita fläckar.
 - Gustav Vasa har varit kung i Sverige.
 - Näsor kallas ibland frukten från en alm.
 - Rönnens bär är gula.
 - Sveriges äldsta träd är en gran som är 9 550 år.

UTÖKA DITT ORDFÖRRÅD

Ett stort ordförråd underlättar läsförståelse. Att skriva ner nya ord som man har lärt sig och försöka förklara dem är ett sätt att utöka och arbeta med sitt ordförråd.

1. Låt eleverna läsa boken eller ett par kapitel i boken. Låt dem sedan välja tre ord ur boken och skriv dem i de översta rutorna.
2. Sedan får eleverna skriva ner det de har lärt sig om orden i boken.
3. Låt därefter eleverna jämföra sina ord med en kompis innan ni slutligen diskuterar orden i gruppen.

NÄR NI HAR LÄST

Vad vet ni mer om vanliga träd i Sverige nu när ni har läst boken?

1. Dela in eleverna i små grupper. Sätt upp stora tomma papper på några ställen i klassrummet. Varje grupp ställer sig på led framför ett papper.
2. Den första eleven får en penna och börjar skriva eller rita något som den har lärt sig om träd. Sedan lämnar den första eleven vidare till nästa elev och så fortsätter det så tills alla har skrivit.
3. Eleverna skapar en gemensam tankekarta där de samlar sina kunskaper om vanliga träd i Sverige.
4. Låt eleverna få jämföra sina nya kunskaper.

FACIT LÄSFÖRSTÅELSE

1. *Träd och växter förvandlar koldioxid till syre. Det kallas för fotosyntes.*
2. *Alen har små kottar.*
3. *För att almens virke är segt och hårt.*
4. *Via en skalbagge.*
5. *För att det kommer nya skott, rotskott, från rötterna när man faller dem. Det bildas snabbt stora dungar av nya aspar.*
6. *På dess vita stam med svarta fläckar och sprickor.*
7. *Den vanligaste heter vårtbjörk (hängbjörk).*
8. *För att bokens virke inte har smak eller lukt.*
9. *Ekar har kraftiga rötter som gör att de står stadigt.*
10. *Ekollon.*
11. *Lönn.*
12. *Rönnbär.*
13. *Medicin mot feber och smärta.*
14. *Gran och tall.*
15. *Alm och ask blommar på bar kvist.*
16. *Askens blad ändrar inte färg på hösten.*
17. *Eken.*
18. *Eget svar.*
19. *Eget svar.*

ÖVRIGA FACIT

Para ihop träd och bild

Dra ett streck mellan trädens namn och den bild som passar till trädet.

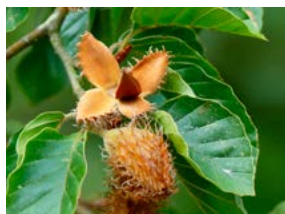
Alm

Asp

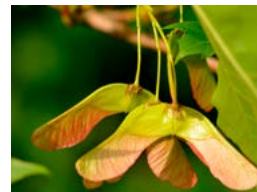
Björk

Bok

Ek

Lönn

Sälg

Gran

Tall

SORTERA SANT ELLER FALSKT

Träd producerar koldioxid.	F
Granen behåller sina barr året om.	S
Eken kan bli cirka 400 år gammal.	F
Av gran kan man göra papper.	S
Det finns en sjukdom som heter almsjukan.	S
Röta innebär att en del av trädet förstörs.	S
Björkens stam är svart med vita fläckar.	F
Gustav Vasa har varit kung i Sverige.	S
Näsor kallas ibland frukten från en alm.	F
Rönnens bär är gula.	F
Sveriges äldsta träd är en gran som är 9 550 år.	S